

Dział IV - OCHRONA P.POŻ

IV.1 Ręczne wykonywanie bruzd na pasach przeciwpożarowych

1.1

<i>Nr</i>	<i>Kod czynności do rozliczenia</i>	<i>Kod czynn. / materiału do wyceny</i>	<i>Opis kodu czynności</i>	<i>Jednostka miary</i>
176	PPOŻ-PASY	PPOŻ-PASY	Wykonywanie bruzd na pasach przeciwpożarowych	KMTR
177	PPOŻ-ODN	PPOŻ-ODN	Odnowienie bruzdy na pasach przeciwpożarowych	KMTR

Standard technologii prac obejmuje:

- wykonywanie bruzdy lub jej odnowienie (mineralizowanie) na pasach przeciwpożarowych przy pomocy narzędzi ręcznych (np. motyki, siekieromotyki, pilarki lub innych potrzebnych narzędzi) w miejscach gdzie niemożliwe jest wykonanie ich ciągnikiem zagregowanych z urządzeniem.
- usunięcie z bruzdy materiałów łatwopalnych takich jak chwasty, gałęzie, części powalonych drzew (ewentualne ścięte wystających pniaków do powierzchni gruntu) i powierzchniowe spulchnienie gleby.

Uwagi:

Minimalna szerokość wykonywanej bruzdy wynosi 2 metry.

Procedura odbioru:

Odbiór prac nastąpi poprzez zweryfikowanie prawidłowości ich wykonania z opisem czynności i zleceniem. Pomiar długości bruzdy zostanie wykonany wzdłuż jej osi (np. przy pomocy: dalmierza, taśmy mierniczej, GPS, itp.). Sprawdzenie szerokości bruzdy zostanie przeprowadzone, za pomocą urządzeń wymienionych powyżej, prostopadle do jej osi w ilości min. 10 pomiarów na każdy kilometr.

(rozliczenie z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku)

IV.2 Porządkowanie terenów na pasach przeciwpożarowych

2.1

<i>Nr</i>	<i>Kod czynności do rozliczenia</i>	<i>Kod czynn. / materiału do wyceny</i>	<i>Opis kodu czynności</i>	<i>Jednostka miary</i>
178	PPOŻ-PORZ	PPOŻ-PORZ	Porządkowanie terenów na pasach przeciwpożarowych	HA

Standard technologii prac obejmuje:

- porządkowanie terenu w ramach profilaktyki przeciwpożarowej po wykonanych zabiegach pielęgnacyjnych i cięciach rębnych w drzewostanach przylegających do dróg publicznych utwardzonych, czynnych linii kolejowych oraz obiektów poprzez usunięcie martwych drzew, leżących gałęzi, pozostałości poeksploatacyjnych, ściętych nieokrzęsanych lub powalonych drzew oraz podszytu i podrostu gatunków iglastych, z wyjątkiem jodły, polegające na ich wyniesieniu i rozrzuceniu w odległości co najmniej 30 m od granicy pasa drogowego, parkingu, miejsca postoju pojazdu lub skraju toru kolejowego.

Uwagi:

Materiał musi być wyniesiony i rozrzucony na odległość co najmniej 30 m od granicy pasa drogowego, parkingu lub miejsc postoju pojazdów.

Procedura odbioru:

Odbiór prac nastąpi poprzez zweryfikowanie prawidłowości ich wykonania z opisem czynności i zleceniem. Pomiar długości pasa w połowie jego szerokości zostanie wykonany (np. przy pomocy: dalmierza, taśmy mierniczej, GPS, itp.). Powierzchnia zabiegu jest to iloczyn długości i szerokości pasa. Sprawdzenie szerokości uporządkowanego pasa zostanie przeprowadzone, za pomocą urządzeń wymienionych powyżej, prostopadłe do osi pasa w ilości min. 10 pomiarów na każdy kilometr.

(rozliczenie z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku)

IV.3 Odchwaszczanie i mineralizowanie bruzd na pasach przeciwpożarowych – VAT 8%

3.1

<i>Nr</i>	<i>Kod czynności do rozliczenia</i>	<i>Kod czynn. / materiału do wyceny</i>	<i>Opis kodu czynności</i>	<i>Jednostka miary</i>
179	ODN-PASC	ODN-PASC	Odchwaszczanie, odnawianie pasów przeciwpożarowych	KMTR

Standard technologii prac obejmuje:

- zagregowanie z ciągnikiem sprzętu do mineralizacji bruzd (np. brony talerzowej),
- dojazd do powierzchni,
- przemieszanie wierzchniej warstwy w celu odkrycia gleby mineralnej w bruzdzie.

Uwagi:

Bruzda musi mieć szerokość minimum 2 metry.

Procedura odbioru:

Odbiór prac nastąpi poprzez zweryfikowanie prawidłowości ich wykonania z opisem czynności i zleceniem. Pomiar długości bruzdy zostanie wykonany wzdłuż jej osi (np. przy pomocy: dalmierza, taśmy mierniczej, GPS, itp.). Sprawdzenie szerokości bruzdy zostanie przeprowadzone, za pomocą urządzeń wymienionych powyżej, prostopadłe do jej osi w ilości min. 10 pomiarów na każdy kilometr.

(rozliczenie z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku)

IV.4 Pozostałe prace godzinowe w ochronie p.poż – VAT 8%

4.1

<i>Nr</i>	<i>Kod czynności do rozliczenia</i>	<i>Kod czynn. / materiału do wyceny</i>	<i>Opis kodu czynności</i>	<i>Jednostka miary</i>
180	GODZ RH8	GODZ RH8	Prace wykonywane ręcznie	H

Standard technologii prac obejmuje w szczególności:

- porządkowanie terenów (na których nie wykonywano zabiegów pielęgnacyjnych) na powierzchni pasów przeciwpożarowych poprzez usunięcie martwych drzew, leżących gałęzi, pozostałości poeksploatacyjnych, ściętych nieokrzęsanych lub powalonych drzew oraz podszytu i podrostu gatunków iglastych, z wyjątkiem jodły, polegające na ich wyniesieniu i rozrzuconiu w odległości co najmniej 30 m od granicy pasa drogowego, parkingu lub miejsc postoju pojazdów,
- rozmieszczenie w terenie tablic p.poż.,
- wykaszanie punktów czerpania wody, utrzymanie porządku, oczyszczenie studzienek ssawnych,
- wykaszanie terenu i utrzymanie porządku przy obiektach przeciwpożarowych,
- przygotowanie w bazach sprzętu podręcznego, sprzętu gaśniczego do sezonu pożarowego; czyszczenie po wykorzystaniu akcji gaśniczej,
- inne prace zleczone związane z ochroną przeciwpożarową nadleśnictwa.

Uwagi:

Materiał (pozostałości drzewne z porządkowanych pasów) musi być wyniesiony i rozrzucony na odległość minimum 30 metrów od granicy pasa drogowego, parkingu lub miejsc postoju pojazdów.

Materiały zapewnia Zamawiający.

Procedura odbioru:

Odbiór prac nastąpi poprzez sprawdzenie prawidłowości wykonania pozostałych prac z ochrony przeciwpożarowej lasu z opisem czynności i zleceniem oraz potwierdzeniu faktycznej pracochłonności.

(rozliczenie z dokładnością do 1 godziny)

4.2

<i>Nr</i>	<i>Kod czynności do rozliczenia</i>	<i>Kod czynn. / materiału do wyceny</i>	<i>Opis kodu czynności</i>	<i>Jednostka miary</i>
181	GODZ MH8	GODZ MH8	Prace wykonywane ciągnikiem	H

Standard technologii prac obejmuje:

- oborywanie pożarzysk, dowóz wody do dogaszania pożarzysk,
- przewożenie tablic informacyjnych p.poż. oraz materiałów do utrzymania obiektów przeciwpożarowych,
- przewożenie sprzętu podręcznego, gaśniczego,

- inne prace zlecone związane z ochroną przeciwpożarową nadleśnictwa (w tym przejazdy pomiędzy obiektami wymagającymi mineralizacji bruzd).

Uwagi:

Materiały zapewnia Zamawiający.

Procedura odbioru:

Odbiór prac nastąpi poprzez sprawdzenie prawidłowości wykonania pozostałych prac z ochrony przeciwpożarowej lasu z opisem czynności i zleceniem oraz potwierdzeniu faktycznej pracochłonności.

(rozliczenie z dokładnością do 1 godziny)

4.3

<i>Nr</i>	<i>Kod czynności do rozliczenia</i>	<i>Kod czynn. / materiału do wyceny</i>	<i>Opis kodu czynności</i>	<i>Jednostka miary</i>
182	DOZ DOG	DOZ DOG	Prace wykonywane ręcznie przy dogaszaniu i dozorowaniu pożarzysk	H

Standard technologii prac obejmuje:

- dogaszanie pożarzyska sprzętem ręcznym (tłumice, łopata, hydronetka),
- obkopywanie, zasypywanie i zalewanie wodą zarzewi ognia,
- dozorowanie (kontrolowanie stanu pożarzyska).

Procedura odbioru:

Odbiór prac nastąpi poprzez sprawdzenie prawidłowości wykonania pozostałych prac z ochrony przeciwpożarowej lasu z opisem czynności i zleceniem oraz potwierdzeniu faktycznej pracochłonności.

(rozliczenie z dokładnością do 1 godziny)

4.4 Utrzymanie w sprawności łądownisk operacyjnych

<i>Nr</i>	<i>Kod czynności do rozliczenia</i>	<i>Kod czynn. / materiału do wyceny</i>	<i>Opis kodu czynności</i>	<i>Jednostka miary</i>
182. 1	GODZ RH8	GODZ RH8	Utrzymanie w sprawności łądownisk operacyjnych – prace wykonywane ręcznie	H
182. 2	GODZ MH8	GODZ MH8	Utrzymanie w sprawności łądownisk operacyjnych – prace wykonywane ciągnikiem	H

Standard technologii dla tej czynności w szczególności obejmuje:

- koszenie trawy urządzeniem doczepianym do ciągnika;
- uprzątnięcie skoszonej trawy z płyty łądowniska;
- bronowanie/włótkowanie powierzchni łądowniska;
- wałowanie powierzchni łądowniska;
- nawożenie powierzchni łądowniska;

- uzupełnienie znaków poziomych na pasie startowym (odmalowanie pasów) – w przypadku bitumicznego pasa startowego;
- inne prace ręczne i mechaniczne wykonywane w ramach utrzymania lądowiska.

Zamawiający określi w zleceniu szczegółowy zakres prac do wykonania (spośród zadań wyżej wymienionych).

Uwagi:

Sprzęt i urządzenia niezbędne do wykonania prac zapewnia Wykonawca.

Materiały niezbędne do wykonania prac zapewnia:

- Wykonawca: paliwo
- Zamawiający: nawóz

Procedura odbioru prac:

Odbiór prac nastąpi poprzez zweryfikowanie prawidłowości ich wykonania ze zleceniem oraz poprzez potwierdzenie faktycznej ilości przepracowanych godzin.

(rozliczenie z dokładnością do 1 godziny)

4.5 Obsługa meteorologicznego punktu pomiarowego

<i>Nr</i>	<i>Kod czynności do rozliczenia</i>	<i>Kod czynn. / materiału do wyceny</i>	<i>Opis kodu czynności</i>	<i>Jednostka miary</i>
182. 3	GODZ RH8	GODZ RH8	Obsługa meteorologicznego punktu pomiarowego – prace wykonywane ręcznie	H

Standard dla tej czynności w szczególności obejmuje:

- obsługę Progностycznego Punktu Pomiarowego lub Pomocniczego Punktu Pomiarowego zgodnie z załącznikiem nr 2 „Wymagania techniczne dotyczące meteorologicznych punktów pomiarowych, zasad ich utrzymania oraz sposobu wykonywania pomiaru wilgotności ściółki” Instrukcji Ochrony Przeciwpożarowej Lasu, w szczególności:
 - usuwanie zanieczyszczeń z czujnika opadu atmosferycznego, wykonywane co najmniej w odstępach 2–5-dniowych;
 - wykaszanie trawy na terenie ogródka, co 1–3 tygodni w zależności od występujących warunków meteorologicznych;
 - okresowe (od miesiąca do dwóch) czyszczenie osłon przyrządów (usuwanie pajęczyn itp.);
- w przypadku Progностycznego Punktu Pomiarowego należy dokonywać pomiaru wilgotności ściółki zgodnie z załącznikiem nr 2 „Wymagania techniczne dotyczące meteorologicznych punktów pomiarowych, zasad ich utrzymania oraz sposobu wykonywania pomiaru wilgotności ściółki” Instrukcji Ochrony Przeciwpożarowej Lasu;
- terminy wykonywania pomiarów wilgotności ściółki określa Instrukcja Ochrony Przeciwpożarowej Lasu

Procedura odbioru prac:

Odbiór prac nastąpi poprzez zweryfikowanie prawidłowości ich wykonania ze zleceniem oraz poprzez potwierdzenie faktycznej ilości przepracowanych godzin.

(rozliczenie z dokładnością do 1 godziny)

4.6 Dyżur domowy: kierowcy ciągnika (ciągnik z osprzętem) oraz pracownika wykonującego prace ręczne (szpadel/łopata/pilarka)

<i>Nr</i>	<i>Kod czynności do rozliczenia</i>	<i>Kod czynn. / materiału do wyceny</i>	<i>Opis kodu czynności</i>	<i>Jednostka miary</i>
182. 4	DYŻ-DOM	DYŻ-DOM	Dyżur domowy: kierowcy ciągnika (ciągnik z osprzętem) oraz pracownika wykonującego prace ręczne (szpadel/łopata/pilarka)	MIES

Standard technologii dla tej czynności w szczególności obejmuje:

- dyspozycyjność Wykonawcy – gotowość do wykonania prac sprzętem mechanicznym przy zabezpieczaniu pożarzysk w okresie prowadzenia akcji bezpośredniej w ochronie przeciwpożarowej lasu (wg ustaleń określonych przez Zamawiającego, zasadniczo w okresie od 1 marca do 30 września, przy wystąpieniu w danym dniu innego niż 0 Stopień zagrożenia pożarowego lasu lub wg zasad ustalonych przez zamawiającego - zgodnie z załącznikiem 6 Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu, w godzinach prowadzenia dyżuru w punkcie alarmowo-dyspozycyjnym Nadleśnictwa), czynność nie obejmuje samego udziału w akcjach zwalczania zagrożeń i ograniczania skutków pożarów lasu, który rozliczany jest odrębnie;
- zapewnienie gotowości do bezzwłocznego użycia w dni robocze oraz w dni wolne od pracy w czasie określonym przez Zamawiającego ciągnika wraz osprzętem do wykonania prac na terenie Nadleśnictwa, polegających na zabezpieczeniu powierzchni pożarzysk przed powstaniem pożarów wtórnych i rozprzestrzenieniem się pożarów lasów.
- dyspozycyjność Wykonawcy (zapewnienie co najmniej dwóch osób do prac wykonywanych ręcznie przy zabezpieczeniu pożarzyska), to jest gotowość do wykonania prac dogaszania i dozorowania pożarzysk w okresie prowadzenia akcji bezpośredniej w ochronie przeciwpożarowej lasu (wg ustaleń określonych przez Zamawiającego, zasadniczo w okresie od 1 marca do 30 września, w godzinach prowadzenia dyżuru w punkcie alarmowo-dyspozycyjnym Nadleśnictwa), czynność nie obejmuje samego udziału w akcjach zwalczania zagrożeń i ograniczania skutków pożarów lasu, który rozliczany jest odrębnie;
- w ramach dyspozycyjności, co najmniej jedna z osób winna posiadać uprawnienia do ścinki, obalania i przerzynki drzew pilarką spalinową, w związku z ewentualną koniecznością prowadzenia prac polegających na wycięciu wizur umożliwiających oborywanie pożarzyska bądź usunięciu przeszkadzających drzew celem powstrzymania rozprzestrzeniania się pożaru;

- postawienie w stan gotowości do niezwłocznego udania się pracowników do wskazanego miejsca (zabezpieczonego pożarzyska).

Uwagi:

Zamawiający ustala tryb powzięcia informacji przez Wykonawcę o pełnieniu dyżuru.

Wykonawca zapewni udział minimum dwóch osób wyposażonych w środki ochrony osobistej i środki łączności (np. telefon komórkowy) zapewniający kontakt z Zamawiającym.

Wykonawca zapewni sprzęt do prac wykonywanych mechanicznie wraz z kierowcą/operatorem. Wykonawca zapewni sprzęt (np. szpadel/łopata, tłumica, pilarka spalinowa), oraz środki gaśnicze do prac wykonywanych ręcznie, w tym jako minimum każdorazowo należy przyjąć wyposażenie każdej osoby w szpadel/łopatę.

Zamawiający zapewni ewentualne dodatkowe wyposażenie w przenośne urządzenia gaśnicze.

Informację o ustalonym sposobie zabezpieczenia pożarzyska przekaże Wykonawcy na miejscu zdarzenia Zamawiający.

Zamawiający ustala tryb powzięcia informacji przez Wykonawcę o pełnieniu dyżuru.

Wykonawca gwarantuje przybycie na miejsce wykonywanych czynności w czasie nie dłuższym niż 1 godzina od momentu zadysponowania przez Zamawiającego i przystąpienie do działań według wskazań Zamawiającego lub Kierującego Działaniami Ratowniczymi (w przypadku braku na miejscu zdarzenia przedstawiciela Zamawiającego).

Zamawiający może przedłużyć okres prowadzenia akcji bezpośredniej.

Procedura odbioru prac:

- odbiór prac nastąpi poprzez zweryfikowanie prawidłowości ich wykonania (zgodności z opisem czynności i zleceniem);
- Wykonawcy za wykonanie usługi przysługuje zryczałtowane wynagrodzenie miesięczne;
- w przypadku niepełnych miesięcy kalendarzowych objętych zleceniem, rozliczenie nastąpi proporcjonalnie do ilości dni objętych zleceniem.

(jednostką rozliczeniową jest miesiąc kalendarzowy)

4.7 Obserwacja terenów leśnych z dostrzegalni

<i>Nr</i>	<i>Kod czynności do rozliczenia</i>	<i>Kod czynn. / materiału do wyceny</i>	<i>Opis kodu czynności</i>	<i>Jednostka miary</i>
182. 5	DYŻ-WIEŻ	DYŻ-WIEŻ	Obserwacja terenów leśnych z dostrzegalni	MIES

Standard technologii dla tej czynności w szczególności obejmuje:

- obserwację obszarów leśnych z dostrzegalni przeciwpożarowych oraz niezwłoczne informowanie o wykrytych zagrożeniach (zgodnie z otrzymaną instrukcją) w okresie prowadzenia przez Zamawiającego akcji bezpośredniej w ochronie przeciwpożarowej lasu (wg ustaleń określonych przez Zamawiającego, zasadniczo w okresie od 1 marca do 30 września), potrzebę oraz zakres godzinowy prowadzenia obserwacji w danym dniu ustala i przekazuje Punkt Alarmowo-Dyspozycyjny Nadleśnictwa (obserwacja z dostrzegalni zasadniczo prowadzona jest od godz. 9.00 do zachodu słońca);
- prowadzenie komunikacji z Punktem Alarmowo-Dyspozycyjnym Nadleśnictwa poprzez środek łączności zapewniony przez Zamawiającego;
- prowadzenie na bieżąco dziennika pracy obserwatora;
- utrzymanie porządku na stanowisku pracy obserwatora oraz w bezpośrednim otoczeniu dostrzegalni;
- obowiązek dbania o sprawność sprzętu powierzonego przez Zamawiającego;
- odpowiedzialność materialną Wykonawcy za sprzęt udostępniony przez Zamawiającego do obsługi dostrzegalni;
- wymagane wyposażenie dostrzegalni (kabiny obserwatora), o którym mowa w obowiązującej w PGL LP Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu, zapewnia Zamawiający;
- wyposażenie obserwatora w plecak do noszenia sprzętu i okulary przeciwsłoneczne polaryzacyjne zapewnia Wykonawca.

Uwagi:

Zamawiający może przedłużyć okres prowadzenia akcji bezpośredniej.

Procedura odbioru prac:

- odbiór prac nastąpi poprzez zweryfikowanie prawidłowości ich wykonania (zgodności z opisem czynności i zleceniem);
- Wykonawcy za wykonanie usługi przysługuje zryczałtowane wynagrodzenie miesięczne (Zamawiający w załączniku do specyfikacji istotnych warunków zamówienia nr-..... podaje ilość dostrzegalni oraz średnią ilość przepracowanych godzin na jedną dostrzegalnię w miesiącu w okresie prowadzenia akcji bezpośredniej w ochronie przeciwpożarowej lasu, wyliczoną na podstawie ostatnich min. 3 lat – tylko w przypadku kiedy Zamawiający posiada dostrzegalnie obsługiwane przez obserwatora na dostrzegalni.
- w przypadku niepełnych miesięcy kalendarzowych objętych usługą, rozliczenie nastąpi proporcjonalnie do ilości dni objętych zleceniem.

(jednostką rozliczeniową jest miesiąc kalendarzowy)

4.8 Dyżur w punkcie alarmowo – dyspozycyjnym

Nr	Kod czynności do rozliczenia	Kod czynn. / materiału do wyceny	Opis kodu czynności	Jednostka miary
182.6	DYŻ-PAD	DYŻ-PAD	Dyżur w punkcie alarmowo - dyspozycyjnym	MIES

Standard dla tej czynności w szczególności obejmuje:

- dyżur dyspozytorów punktów alarmowo-dyspozycyjnych;
- realizacja i koordynacja zadań i przedsięwzięć ochronnych w nadleśnictwie zgodnie z załącznikiem 6 Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu;
- nadzór nad funkcjonowaniem systemu obserwacyjno-alarmowego na podległym terenie i kierowanie jego pracą;
- ustalenie miejsca pożaru zgłoszonego przez sieć obserwacyjną;
- powiadomienie o pożarze stanowiska kierownika właściwej powiatowej lub miejskiej PSP
- powiadomienie o pożarze kierownictwa nadleśnictwa , PAD RDLP i właściwej służby terenowej
- skierowanie do pożaru sił i środków będących w dyspozycji nadleśnictwa;
- zgłoszenie zapotrzebowania na siły i środki będące w dyspozycji RDLP;
- utrzymanie łączności z miejscem akcji gaśniczej;
- prowadzenie na bieżąco dziennika pracy dyspozytora PAD
- utrzymanie porządku na stanowisku pracy oraz w bezpośrednim otoczeniu;
- obowiązek dbania o sprawność sprzętu powierzonego przez Zamawiającego;
- odpowiedzialność materialną Wykonawcy za sprzęt udostępniony przez Zamawiającego do obsługi PAD;
- wymagane wyposażenie punktu alarmowo-dyspozycyjnego, o którym mowa w obowiązującej w PGL LP Instrukcji ochrony przeciwpożarowej lasu, zapewnia Zamawiający;

Uwagi:

W przypadku posiadania przez Zamawiającego Punktu Alarmowo-Dyspozycyjnego wraz z funkcją obserwacji terenu kamer przemysłowych umieszczonych na dostrzegalniach przeciwpożarowych do obowiązków dyspozytora dochodzą następujące zadania:

- obserwacja obszarów leśnych z kamer przemysłowych umieszczonych na dostrzegalniach przeciwpożarowych oraz niezwłoczne informowanie o wykrytych zagrożeniach (zgodnie z otrzymaną instrukcją) w okresie prowadzenia przez Zamawiającego akcji bezpośredniej w ochronie przeciwpożarowej lasu (wg ustaleń określonych przez Zamawiającego, zasadniczo w okresie od 1 marca do 30 września), obserwacja z dostrzegalni zasadniczo prowadzona jest od godz. 9.00 do zachodu słońca;
- prowadzenie na bieżąco dziennika pracy obserwatora;

Zamawiający może przedłużyć okres prowadzenia akcji bezpośredniej.

Procedura odbioru prac:

- odbiór prac nastąpi poprzez zweryfikowanie prawidłowości ich wykonania (zgodności z opisem czynności i zleceniem);
- Wykonawcy za wykonanie usługi przysługuje zryczałtowane wynagrodzenie miesięczne (Zamawiający w załączniku do specyfikacji istotnych warunków zamówienia nr 3.9. podaje średnią ilość przepracowanych w PAD godzin w miesiącu w okresie prowadzenia akcji bezpośredniej w ochronie przeciwpożarowej lasu, wyliczoną na podstawie ostatnich min. 3 lat);

- w przypadku niepełnych miesięcy kalendarzowych objętych usługą, rozliczenie nastąpi proporcjonalnie do ilości dni objętych zleceniem.
(jednostką rozliczeniową jest miesiąc kalendarzowy)

